

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVI. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1990. FEBRUÁR

Nyílt levél a dohányzásról

A dohány, az áremelés és az egészségvédelem

Az év első munkanapján, amikor a rádió hírt adott a dohánytermékek áremeléséről, rögtön célzás történt az egészségvédelemre. Mások az áremelés mértékét kevesellték egyéb termékekhez képest. S még ki tudja, hányféle megjegyzés, vélemény alakul majd ki az árarányokról, amikor a pénztárcák erőteljes fogyatkozásának sokkhatásait át kell élnünk.

Nyilván, ha megszabadulhatnánk súlyos gazdasági terheinktől és az emberi tisztesség is visszatérhetne a „tízparancsolat” keretei közé, akkor a dohányzás is társadalmi osztóigazsággént a dohányfüstöt élvezők és ellenzők nyugodt viszonylatában jelenne meg, az egészségvédelem pedig — mint a hosszú élet titka — foglalná el érdeklődésünk középpontját. Sajnos az ilyen idilli helyzet még hosszú ideig várat magára. Így marad a mai állapot a kényszerképzetekkel, az indulatokkal fűtött ellenszenvvel, a megbocsátó tájékoztatással, az elfogult fantazmagóriákkal, a gyanakvással, háttérbe szorítva a hiteles és reális társadalmi helyzetképet.

A dohányzás különösen érzékeny terület, hiszen itt már számos társadalmi vita robbant ki, főleg azért, mert terhére igyekeznek elszámolni számos olyan egészségügyi károsodást, amelynek kiváltásában csak egy a sok közül. Hogy árt az egészségnek? Persze, hogy árt! Akkor miért dohányzik 4 millió ember Magyarországon? Mert rászokott! S akkor szokott rá, amikor szervezetében duzzadt a mindent legyőző erő, vagy éppen lelkiállapota a „minden mindegy” mélyére került, vagy netalán egy óriási lelki teherrel megszabadulván kiáltott fel: „Most adjatok egy cigarettát!”, s ezzel eldőlt a kérdés. Innentől kezdve már hamisan csengett az egészségvédelem propagandája. Az első reggeli köhögést is csak múlt — a dohányzástól teljesen független — tünetnek érezte. Az már rég idült állapot, amikor a dohányos gondolkodóba esik, ekkor viszont már többnyire késő, mert a nikotin úrrá lett az akaraterőn.

A radikális egészségvédelem szerint csak két út járható: nem kell és nem szabad rászokni a dohányzásra, ha pedig ez megtörtént, akkor sürgősen le kell szokni.

Ez olyanfajta tiszta képlet, ami valószínűleg igaz, de végeredményét tekintve nem ad totális egészségvédelmet. Ha nem szokom rá, vagy éppen leszokom a dohányzástól, még egyáltalán nem biztos, hogy nem lesznek lég-

zőszervi és keringési megbetegedéseim, bár kétségtelen, ezekre a dohányosoknak lényegesen nagyobbak az esélyei.

Magam is ezért ellenzem a dohányzást, de feltétlenül megértem a dohányos embert. S ha lehetséges, innentől kezdve hozzájuk, az ő egészségük és társadalmi helyzetük érdekében kívánok szólni. Meggyőződéssel állítom és üzenem minden dohányosnak, hogy a dohányzás nem azonos a nikotinfüggőséggel, mint ahogyan a kulturált ital fogyasztás (bor, sör stb.) sem okoz alkoholfüggőséget. Akiknél csak élvezetet és nem szenvedélyt jelent a dohányzás, azok bizonyosan nem kerülnek szembe a dohányzás miatt saját egészségükkel. Vagyis nem sorscsapás az élet, amit szenvedni kell, éppen ellenkezőleg, élvezni, amennyire csak lehet, de *kizárva minden mértéktelenséget, mert ez árt az egészségnek*, akár ételről, akár italtól vagy éppen dohányról van szó. Orvos barátaim is állítják, hogy egy kellemes ebéd után egy pipa és egy pohár bor a testnek megkönnyebbülést és a léleknek felemelkedést jelent. A hajszoltságban, az idegőrlő feszültségekben az erős dohányzás csak pillanatnyi oldást eredményez, a szervezet teherbíró képességének alattomos emésztése mellett. Nyilván ezekkel nem mondtam újat, remélem, minden dohányos tudja, de mégis bekövetkezik a mértéktelenség, vajon miért? Mert a dohányos is esendő, ami azonban nem jogosít fel bennünket arra, hogy bajokkal magukra hagyjuk és egyetlen megoldás maradjon csak a lemondás: vagy az egészségről, vagy a dohányzástól. Ez elfogadhatatlan álláspont még akkor is, ha ezt az Egészségügyi Világszervezet magáévá tette, s elutasítja a dohányiparok egészségvédelmi törekvéseit, tagadva a mottót, hogy „a dohányos is védheti egészségét”. Szeretném ezzel szemben kijelenteni, hogy igenis a dohányos egészségvédelme reális lehetőség! Először is azzal, hogy nem leszünk a dohányzás rabjai, hanem csak élvezői. Másodszor pedig azzal, hogy az egészségre kevésbé ártalmas termékeket fogyasztunk, hangsúlyozom, mérsékelten.

Szót kell emeljek az ellen a tévhit ellen is, amely szerint a dohány áremelése a fogyasztás mértékét csökkenti, tehát elősegíti az egészségvédelmet. Az sem igaz természetesen, hogy a dohányzással kapcsolatos többletkiadás csak a dohányost sújtja. Akármennyire is hihetetlen, a dohánytermékek

ára és az elfogyasztott dohánymennyiség között 1960-tól kezdődően nincs összefüggés. Ezt megelőzően pedig változatlan ár mellett nőtt a dohányfogyasztás.

Az 1960-as évek kezdetén Magyarországon az elfogyasztott cigaretták számlankénti átlagára alig haladta meg a 10 fillért, ami 10 év alatt megduplázódott. Ez idő alatt mintegy 140%-kal nőtt a cigarettafogyasztás. A következő 10 évben az árnövekedés újabb megduplázódást eredményezett (1980-ban már 40 fillér volt egy szál átlagcigaretta, a fogyasztás pedig 116%-kal nőtt. 1985-ig a fajlagos cigarettaárak — bizonyára szociális megfontolásból — mindössze 10 fillérrel emelkedtek. Ez a viszonylagos árstabilitás vi-

(Folytatás a 2. oldalon)

Import Keletről

Ez az elragadó hölgy a Lityerturnaja Gazétát olvassa. Na most: az importigényünk nem a sajtótermékre vonatkozik! (Farsang mellékletünk a 4. oldalon.)

(Folytatás az 1. oldalról)

szont nem jelentett felhajtórót a fogyasztásban, mivel az 1980-ban túllépett 26–26,5 milliárdos fogyasztási színvonal stabilizálódott. Az ezt követő 5 év alatt viszont ismét megduplázódott a cigaretta ára és 1990-ben várhatóan meghaladja az átlagcigaretta ár az egy forint 20 fillért s feltehetően még ez sem fog számottevő fogyasztáscsökkenést okozni.

Az utóbbi években ugyan a cigarettafogyasztás igen mérsékeltten nőtt, mondhatjuk, hogy stagnált, de ez nem az árnövekedéssel függ össze, hanem a lakosság lélekszámának enyhe csökkenésével és a biológiai telítettséggel. Egyszerűbben szólva a dohányosok már nem tudnak évente 7 kg-nál több dohányt elfogyasztani mérgezési tünetek nélkül. Az ár-emeléseknek van azonban egy olyan rejtett hatása, ami a dohányosok egészségvédelmében egyre rosszabb helyzetet teremti. A dohányzásra fordítható kiadásoknak minden családban megvan a felső határa, s mivel elég nagy a cigarettaválaszték, könnyen átalakulhat a fogyasztási struktúra, amikor az árnövekedés ellenére sem fog változni a kiadások mértéke, csak éppen a rosszabb minőségű termékek felé tolódik el a fogyasztás súlypontja. (Megjegyzem: ez a fajta fogyasztási struktúraváltás a „kincstárnak” sem használ.)

Rendkívül sokat ártunk a dohányzók egészségi állapotának az általános reklámtilalommal is, mivel tisztességes felvilágosításra sincsen módunk. A dohányos nemigen tudhatja meg, melyik az a termék, amelyiknek a fogyasztása a legkevésbé árt az egészségének és még árban is elérhető számára.

Hangsúlyozom: nem dohányzásra ösztönöz reklámról beszélek, hanem csak tájékoztatásról, miközben arról is meg vagyok győződve, hogy — ha valamilyen csoda folytán — lehetséges lenne az 1960-as évek 10–12 filléres szálankénti árán forgalmazni a cigarettákat, mérhetően ekkor sem nőne a hazai fogyasztás, legfeljebb csak a forgalom, a bevásárlóturizmus kapcsán. Sajnos azt is ki kell jelentenem, hogy a Nemzeti Egészségmegőrző Program és ennek kapcsolt részei, valamint a közgazdasági kormányintézkedések között nincs értelmezhető kapcsolat. Egy kiegyenlített dohánytermék árszáma — mint ilyenekkel a nyugati országokban

A dohány, az áremelés és az egészségvédelem

találkozunk — sokkal több lehetőséget adna a dohányárcsökkenés helyes választására és bizonyára kevésbé ártalmas termékek felé tolná el a dohányfogyasztás súlya az állami bevételek csorbítatlansága vagy éppen gyarapodása mellett. A dohány áremelése ugyan-

gyújtja a családi költségvetéseket, mint más termékeké, és ha 4 millió dohányost veszünk alapul, akkor ez a magyar családok legalább 70%-át érinti, mégpedig a következő módon:

A dohányosok havi kiadásai

Átlagos fogyasztási összetétel mellett	években		
	1988 Ft/hó	1989 Ft/hó	várhatóan 1990 Ft/hó
napi > -10 szál fogyasztása esetén	> -280	> -300	> -380
napi 11–20 szál fogyasztása esetén	281–560	301–600	381–760
napi 21–30 szál fogyasztása esetén	561–840	601–900	761–1141
napi 31-< szál fogyasztása esetén	841-<	901-<	1141-<

Nyilvánvalóan, ha pl.: egy négytagú családban mindnyájan erős dohányosok, ami elég gyakori, akkor havonta akár 3–4000 Ft-ot is képesek elfüstpölni, s ha ennyi nem jut rá, akkor olcsóbbat szívnak, vagy kevesebbet esznek, de dohányoznak még a család kárán is. Súlyos tévedés tehát, hogy a dohányárakat büntetlenül lehet emelni. Ennek éppen olyan vagy még súlyosabb társadalmi kihatásai vannak, mint más áruemeléseknél. S hogy az ár-emelés mérsékelt volt-e vagy sem? Tessék eldönteni! A dohánytermékek árai 1960-tól kezdődően megtízszereződtek, az utóbbi 3 évben pedig megduplázódtak. Nyilvánvalóan a dohány állami támogatásban szinte sohasem részesült. A termelésbe begyűrt előállítás költségnövekedést a dohányipar jelentős munkatermelékenység-növeléssel és az anyagmutatók javításával ellensúlyozta. Az effektív előállítás és forgalmazási költségek és a dohány utáni állami befizetések úgy aránylanak egymáshoz, mint 1:2,5-hez. Nem lehet kétséges tehát a dohány nagy adóhordozó képessége, amivel azonban nem szabad visszaélni, mert ezt a dohányzók egészségi állapota fogja erősen megfnyelni.

Végezetül ismétellen szeretném hangsúlyozni: „a dohányos is védheti egészségét”, ha gátat szab a mértéktelenségnek, csak élvezze a dohányt és nem rabja, valamint olyan terméket fogyaszt, amelyik kíméli az egészséget. Nagyon remélem, hogy a Nemzeti Egészségmegőrző Program és a „kincstár” végre egymásra talál, s a kölcsönös érdekeltég kapcsán a dohányzók is könnyen megtudhatják, melyik termék árt a legkevésbé egészségünknek. Bizonyára nem nehéz belátni, hogy az oktalan információkorlátozás, a tudatlanság árt még ma is legtöbbet a lelki és testi egészségi állapotunknak. Az új év ár-meglepetéseinek hatására bizonyára tömegesen határozzák el magukat, hogy leszoknak a dohányzásról. Azt kívánom, legyen hozzá akaratuk és erejük, de ha mégsem sikerül, s újra kezdik, szívfjanak kevesebbet, de ezt is az egészségre kevésbé ártalmas fajtákból.

Mi azon dolgozunk, hogy a dohánytermékek élvezeti értékének megőrzése mellett az önk egészsége a legkevésbé károsodjon.

Dr. Borsos János
egyetemi tanár, Intézetigazgató

Az elmúlt év baleseteinek elemzése és áttekintése pozitív képet mutat. A javulás a táppénzes napok számának nagymértvű csökkenéséből adódik. A konkrét adatok a következők:

1989-ben 13 baleset történt, ebből 11 a vállalat területén, kettő pedig úti baleset volt. A bázisévben 15 balesetet regisztráltunk és kilenc történt a vállalat területén. Ez a tény bizonyos romlást mutat, de a kiesett napok tekintetében a csökkenés üzemi esetében 310 napról 179 napra változott. Az összes balesetek esetében ez a szám 513-ról 198 napra módosult.

A változásban jelentős, hogy a balesetek súlyossága is csökkent. A csökkenés mérőszámát a kiesett napok és a balesetek hányadosával lehet érzékeltetni. Az 1988. évi súlyossági mutató 34,2 nap, az 1989. évi pedig 15,2 nap.

A területenkénti megoszlás szerint szintén javulás történt a filtergyártás és az anyagmoz-

gató tekintetében. Romlott a helyzet az előkészítés, a cigarettagyártás és a tmk területén, ahol négy baleset történt, s ez 69 nap táppénzkövetkezémmel járt.

A balesetek döntő többsége kézsérülés, mely a figyelmetlenségből adódott. Az előkészítésben történt baleset súlyosabb volt, itt a sérült 52 napot volt táppénzen. Ennél az esetben a sérült súlyos fejecelméletlenséget köve-

tett el, mivel nem állította le a berendezést és úgy nyúlt bele. Az elmúlt év tendenciája remélhetőleg az idei évben is érezhető lesz, vagy legalábbis romlás nem következik be. Ennek érdekében kérjük dolgozóinkat: a környezetükre, rendre vigyázzanak, mivel a rendtelenség is növeli a baleseti veszélyt. A műszerész és tmk szakmunkásokat felkérjük, hogy javítások után a gépeket, berendezéseket az eredeti állapot visszaállítása után (jelző-, védőberendezések visszaszerelése) adják át a termelő személyzetnek.

Kérjük a dolgozókat: a rendelkezésre álló védőeszközöket használják, illetve a munkahelyi vezetők követelják meg dolgozóiktól azt. Így együttműködve remélhetőleg a sérülések elkerülhetőek lesznek és ez év folyamán sem történik súlyosabb baleset.

Szedell György

Könyvismertető

Az infláció nem természeti csapás ...

Indulatos röpirat

Valószínű, hogy sokan nem hallották még *Kornai János* nevét. Mégis remélem, hogy elgondolásait előbb-utóbb a gazdasági vezetők (országos szintű!) is megismerik, ugyanis egy olyan gazdaságfejlesztési stratégiát javasol(t), mely gyökeresen ellentmond az eddigi nem túl népszerű gazdaságpolitikának. „Könyve” meggyőz minket arról, hogy nemcsak a mostani, egyetlen üdvözlő megoldás létezik az ország bajainak megoldására. Bár azt hiszem, hogy a többség ezt eddig sem hitte el.

Kornai János a Harvard Egyetem professzora, aki a szocialista gazdaság elemzésével foglalkozik már nagyon régóta. Legjelentősebb műve is erről szól, melynek már címe is újszerű volt: „A hiány”. Ez a világszerte elismert tudós 1989 augusztusában úgy érezte, hogy kötelessége segítenie a bajba jutott magyar gazdaságon. Előadása — melynek bővített, frásos változata is megjelent — igen nagy vihart kavart a nem kormányzati vezetők körében. A könyvet elolvassva megértetem az okát: döbbenetesen nagy ellentét van az általa javasolt és a jelenlegi gazdaságpolitikai elképzelések között. Most már értem, hogy miért hallgat a „hivatalos” politika... Ebből a könyvből, Kornai János elgondolásából válogattam össze néhányat.

Kornai szerint az új kormány beiktatásától számított egy éven belül elkészíthető lenne a gazdasági program csomagterve. A „műtét” meghatározott napon indulna — néhány igen lényeges feladat egyidejű végrehajtásával —, és egy további éven belül nagyjából befejezhető lenne. De! Ehhez erős, a nép bizalmát élvező kormány kell. Az országot fel kell készíteni arra az évre, inkább egy drasztikus műtét a javulás érdekében, mint a hosszú, kínos, megalázó, fájdalmas haláltusa. Az emberek torkig vannak már az örökös apró változtatgatásokkal és a velük járó bizonytalanságérzettel. Radikális változások szükségesek.

Kornai szerint pl. a szegény embernek attól lesz jobb az élete, ha csökken a szegénysége és nem attól, hogy más, korábban jobb módú emberek is hozzá hasonlóan szegénynek válnak. Túl sokat szenvedett ez a nép ahhoz, hogy még több évtizednyi türelmet, kirtartást, önmegtartóztatást és szenvedést ígérjenek neki azzal kiegészítve, hogy majd valamikor 2010-ben, vagy 2050-ben végül is jobb világ lesz. A javasolt „műtét” előkészületek mind azt célozzák, hogy megálljon az infláció és az alul levők helyzete folyamatosan javuljon.

Kornai szerint az infláció nagy bajt jelez és ez nem magától értetődő. Az infláció egy sokszemélyes játék, melynek drámájában minden rendszerben a kormány és ezen belül a pénzügyi kormányzaté a fő szerep. *Békesi László* pénzügyminiszter erről ezt mond-

ta: „Sajnos, az inflációt az elkövetkező években nem lehet megszüntetni, mert az egyrészt a korábbi voluntarista gazdaságpolitika öröksége, a kialakult teljesítményhiány megjelenési formája, másrészt pedig a szerkezetátalakítás természetes láza”. Kornai János véleménye természetesen igen eltér ettől, szerinte azért van infláció, mert a jelenlegi pénzügyminiszter és elődei úgy határoztak, hogy legyen ilyen infláció. Az infláció csak akkor szűnhet meg, ha a jelenlegi pénzügyminiszter vagy utódai úgy határoznak, hogy *ne legyen* infláció. Az infláció nem természeti csapás, hanem azt a kormányok, illetve a kormányok mögött álló politikai erők hozzák létre és csak a kormányok, illetve az azok mögött álló politikai erők képesek leállítani. Az infláció az áremelkedések, béremelkedések és más költségtényezők növekedésének spirálja. Ha ezt a spirált elvágják, akkor az infláció megszűnhet. Nem a módosítgatások segítenek, mert „tízféle féleredmény összege nem öt egész eredmény, hanem öt egész kudarc”. „A történelem nem olyan film, melyet tetszőleges ponton meg lehet szakítani és el lehet dönteni, vajon előrefele vagy visszafele pergetjük-e. A filmet ki kell fűzni és előlről kell kezdeni, előrefelé kell játszani.”

Természetesen a könyv részletesen felsorolja a legfontosabb változtatási pontokat és irányokat. Ezeket mindenképpen érdemes lenne az új vezetőknek elgondolkodni. Szerintem azonban azt nem szabad megtenni, amit a mostani állami gazdasági vezetés tett — nem vett róla tudomást. Sokáig nem lehet egy egész népet büntetlenül, az egyetlen helyes út illúziójával zsarolni.

Végül még egy idézet a könyvből, mely a jövőndő magyar koalícióra vonatkozik: „szük-

ség van a saját jövőjében bízó, valóban vállalkozó magánszektorra. De ne álljon ezzel szemben olyan állami bürokrácia, amely saját helyzete felett kétségbeesve, ahol csak teheti, akadályokat gördít eléje. És ne álljon a kormányzat politikájával fogcsikorgatva szemben az az üzemi munkásság, mely az átalakulás veszteségének érezné magát és amelyet rivalizáló szakszervezetek kergetnek. A gazdasági átmenet sikere azon áll vagy bukik, hogy azokat a konfliktusokat, amelyek ezek között az erők között kialakulhatnak, sikerül-e áthidalni, békecs megegyezésig eljuttatni.”

A bemutatott, bestseller könyv címe: *Indulatos röpirat a gazdasági átmenet ügyében.*

Kesztiéné Kiss Jolán

Testvérlapunk írja

Az Egre Dohánygyárban 1989 harmadik negyedében került sor a két évenként esedékes átfogó gazdasági-pénzügyi revízióra. A vizsgált két év — 1987 és 1988 volt. A vállalatnak 1988-ban megnövekedett költségvetési befizetése a fogyasztási adó révén megközelítették a 4 milliárd forintot, és igen örvendetes a vállalat számára, hogy a revízió nem talált hibát, téves elszámolást vagy késedelmes befizetést ilyen adóvolumen mellett.

A gazdálkodás egyéb területeit vizsgálva az „örökzöld sláger”, a beruházás-fenntartás témában emeltek kifogást egy esetben. Ez az 1987. évi eredményszámolást mintegy 180 EFT-tal módosítja és ezzel összefüggésben adóbefizetési elmaradásuk van, amely azonban az adóösszvo-lumenéhez igen jelentéktelen. A november végén tartott zárótárgyaláson kiemelték, hogy az Egre Dohánygyárban a pénzügyi feyelem és a számviteli rend kifogástalan, a vállalat egészére vonatkozóan is igen jó színvonalú munkavégzést állapítottak meg.

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó

Vállalat

Felelős kiadó: *Bodó László*

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a TEMPORG

Kiszövetkezett nyomdájában

Felelős vezető: *dr. Kállai Sándor*

Farsangi melléklet

Ez éppen aktuális . . .

Már nem az, hogy szálljunk le a lórról! Hanem köthető a választásokhoz. A kardját forgató úr mellett ugyanis három dolog is szól: a külseje, a jó fellépése — és hogy nincs több jelölt.

Humor

A házaspár éppen tévét néz, amikor megszólal a telefon. A férj veszi föl a kagylót, néhány másodpercig vár, majd belebömböli:

— Honnan a fenéből tudjam? Hívja föl a környezetvédelmi hivatalt!

— Ki volt az, drágám? — kérdi a feleség.

— Téves kapcsolás. Valami hülye pasas azt akarta megtudni, hogy tiszta-e a levegő.

A kamionszofőr betér egy út menti étterembe, s rendel magának egy adag bécsi szeletet. Amikor épp nekifogna, három jól megtermett, bőrruhás motoros vagány lép be az étterembe, egyikük se szó, se beszéd, elragadja a szofőr lányérját, és átviszi a saját asztalukhoz. A férfi egy mukkanás nélkül fizet és távozik.

— Figyelitek, srácok — rikkant a legnagyobb hangú vagány —, a férfi vagy teljesen beszari vagy nem tud rendesen bunyózni.

— Szerintem vezetni sem tud — szól közbe a pincér —, nézzék, épp most lapított palacsintává három motorkerékpárt . . .

Egy férfi család vádjával áll a bíróság előtt. Házilag előállított fiatalító tablettákat kísértelt meg forgalomba hozni:

— Jegyző úr — kérdi a bíró —, volt-e már a vádlott korábban is büntetve?

— Oh igen, uram. A nyilvántartásunk szerint ugyanezért már 1983-ban, 1974-ben, 1965-ben, 1941-ben, 1869-ben és 1841-ben is elítélték.

Ebből is látható, hogy már a Paradicsom idején dezinformálták a népeket (vagyis Ádámot). Volt ott minden, nemcsak alma.

A gyönyörű, 19 éves manöken feleségül megy egy 97 éves milliomoshoz, abban a reményben, hogy a matuzsálem úgysem éli túl a nászéjszakát. Amikor áttetsző csipkehálóingben végignyúlik a fárasztó nap után az ágyon, fölpattan a fürdőszobaajtó és megjelenik a hálószobában a meztelen „ifjú” férj. Az asszony megütközve látja, hogy az aggastyán övszert visel, fülében füldugók és az orrán egy hatalmas ruhaszártó csipesz.

— Drágám — pihegi a megdöbbsent ara —, minek rajtad ez a sok hülyeség?

— Tudd meg, drágám — motyogja az öregúr —, hogy semmit nem rühellek jobban, mint a női sikolyokat és az égett gumi szagát!

RÉSZLET ÉRTELMEZŐ SZÓTÁRUNKBÓL:

Frusztráció: — Ha először nem sikerül másodszor . . .

Pánik: — Ha másodszor nem sikerül először . . .

Szüzike (?) a Suzukin

Ez is aktuális. Ezen a fotón tényleg far-sáng van.

Minőségügyi konferencia

„Szemben” a Közös Piaccal

Felvesz-e a kocsi, amely után futunk?

A jubiláló X. Országos Minőségügyi Konferencia ez alkalommal a *Minőség a Közös Piac-i felkészülés szolgálatában* címmel tartotta meg nagy érdeklődéssel kísért előadásait.

Az ünnepi megnyitó szavak után dr. Kemenes Ernő miniszter, az Országos Tervhivatal elnöke a magyar gazdaságnak az európai integráció és a piacgazdaság felé vezető útját vázolta a hallgatóság elé a sajtóságs mai helyzetben. Bevezetőben szólt a Magyarországon kialakult válsághelyzetről, melynek szenvedő alanyai vagyunk, többféleképpen is. Ezek az általunk is jól ismert jegyek: a fizetési válság, a strukturális és intézményi válság, mely utóbbiban természetesen benne foglaltatnak úgy a kormányzati, mint a vállalati irányítás nem kis gondjai. Súlyos a helyzet, mivel nincs megfelelő mozgástér a fejlődés számára, s ez hovatovább katasztrófálissá is válhat. Ezért sürgősen meg kell keresni, meg kell találni a kivezető utat — mondta a miniszter. A főbb irányzatok jól látszanak a kormányzat szerint, ezek a következők:

- a világgazdasági nyitás, az európai integráció,
- a piacgazdasági rendszer és
- a szociális biztonság megeremlése.

Hogy ezekért mit lehet és mit kell tenni? Az együtt meglévő kényszer- és szándék helyzetben a lehetőségek és képességek számbavétele mellett lépni az európai integráció irányában. Országunk gazdasági növekedése csak ezen az úton haladva bontakozhat ki. Egyelőre számunkra még mindig meghatározó a KGST-szerep, de a 60-70-es évekhez képest már erősen csökkenő tendenciájú. A nyugati piac felé fordulás számunkra kikerülhetetlen parancs, ugyanis jövőnk, életünket az fogja meghatározni, mennyire leszünk képesek kereskedelmi forgalmunkat Nyugat felé áttéríteni. Meglévő kereskedelmi kapcsolataink többnyire hagyományokon nyugszanak. Szakítani kell a tradíciókkal, de mindezt megfontoltan tegyük, végiggondolva azt is, „felvesz-e az a kocsi, amely után futunk”. A 90-es évek kemény feladatai között meghatározó lesz a nyugati piac mércerendszeréhez való igazodásnak a mikéntje. A követelmények a felismerés szintjéig általában tudatosulnak a vállalatoknál, de a gyakorlatban nagy az elmaradás. Jelenleg az iparvállalatok 5%-ánál beszélhetünk 20% exporthányadról. A gazdaság bizonyos része — most ugyan még kis hányada — fel tudja venni az importtal a versenyt, más része nem. Változtatni kellene a magyar gazdaságnak a következő főbb területeken ahhoz, hogy teljes körű importhelyzetbe kerülhessen:

- a technológiai rendszerek modernizálódásában,
- a termelői rendszerekben komoly selekció elvégzése a piaci igényekhez igazodva (az életképes rendszereket fejleszteni kell, másokat elhalasztani, kioperálni),
- műszaki előírások, szabványok hozzáigazítása az európai normához;

- oktatási szakágazatban európai tudású szakemberek képzése,
- gazdasági management felújítása,
- szociokulturális hagyományaink átközelítése stb.

A felsorolt területeken történő gyors változtatás nem kis feladat, s természetesen a hozzá szükséges pénzeszköz megteremtése nélkül nem megy. Mégis bízunk abban, hogy a kelet-európai államok közül a magyar gazdaság helyzete a legkedvezőbb. Ha az előttünk álló feladatokat egyértelműsítjük, olyan mozgatóerőt sikerül képezni, amely fellendíti gazdaságunkat. Így 1992-re elérhetjük azokat a kondíciókat, amelyek megeremlék a Közös Piacsal való együttműködés alapjait, amelyhez ki kell dolgozni természetesen a piacgazdálkodás szellemében:

- a külső-belső piacok összekapcsolódásának módjait, benne a KGST-ben való létünket, a valódi árral, megfelelő pozícióval,
- az árupiacokon meg kell szervezni az állami kontrollt,
- tovább kell fejleszteni a munkaerőpiacot, a munkanélküliség növekedésének csökkentésére állami törvényeket kell kidolgozni,
- tőkepiaci intézményeket kell létrehozni szintén megfelelő ellenőrzés mellett (a tőzsdé, értékpapírpiacok, bankok működésének szabályozása állami felügyelet mellett),
- át kell alakítani elosztási rend-

szerünket az állami, a gazdasági és a lakossági szférában,

— szükséges az állami szerepvállalás újragondolása, beleértve az új kormányt és az új parlamentet is.

A miniszter helyzetfeltáró, helyzetismerető, kiútra mutató előadása után meghallgattuk *Angyal Adámnak*, a Gazdasági Kamara elnökségi tagjának frappáns összefoglalóját a vállalkozások lényegéről. A sikeres vállalkozás két legfontosabb elemének a következőt tartotta:

- a meglévő erőforrásból maximális hasznot hozni (vagyonnyarapítás),
- a piaci részesedést nemzetközi szinten kell biztosítani a fejlesztés és minőség egyidejűségével.

A vállalkozónak mindig arra kell törekednie, hogy termékét minden piacon eladható módon állítsa elő. Biztosítani kell a tartós piaci jelenlétet, amit csak a minőséggel lehet elérni. A vállalkozás erőforrásairól beszélve rámutatott az előadó arra, hogy sajnálatos módon ezekkel félelmetesen rosszul is lehet gazdálkodni. Kiemelte pl. a technológia szerepét, s hangsúlyozta, bárcsak minden vállalkozás mottója lehetne a „Jót és jól” cselekedet érvényesítése. Jó lenne, ha a hiányosságok végnélküli emlegetése helyett a meglévővel való jobb gazdálkodást követnénk, a saját erőforrások pazarlása nélkül. A vállalkozásban nagyon fontos továbbá, hogy az előlélítő a jó minőséget hosszabb távon képes legyen megtartani alacsonyabb költség mellett. Az előadás a következőképpen ért véget, és hadd zárjam ezzel ismertetőmet: a jót jól csinálni, s ezt erőszakosan érvényesíteni — ilyen vállalati magatartásra van szükség napjainkban, s az elkövetkezendő időszakban még inkább.

Dr. Kiss Elemérné

Az információról

Nemcsak vállalatunk dolgozói, de a világon mindenütt a korábbinál nagyobb mértékben tartanak igényt a megfelelő információkra.

A vállalatok ilyen körülmények között egyre kevésbé engedhetik meg maguknak, hogy dolgozóikat ne informálják. A másik oldalról: ez a vezetés számára nem is egy egyszerű feladat. Figyelembe kell venni az olyan információigényt, amely túlmegy a dolgozók szűken vett munkaterületén.

Előtérbe került az átfogó tájékoztatás, a vállalat egészére vonatkozó információk jelentősége. A vállalatról mint egészről szóló információk a dolgozók számára általában nagyon hasznosak.

Vizsgálatok irányultak erre a kérdésre, melyek kimutatták, hogy a legtöbb dolgozó negatívan reagál arra, ha nincsenek kielégítve az ilyen irányú igényei. Ugyancsak kimutatható volt, hogy a megfelelő és az adott dolgozó által igényelt információ kritikus helyzetben különös segítséget nyújthat. Tudniillik, ha a vállalat nehéz helyzetbe kerül, akkor csak azzal számolhat, hogy a dolgozók készséget mutatnak a nehéz helyzetből való kilábalásra. Erre azonban csak akkor számíthat, ha a dolgozók tájékozottak a valós helyzetről.

A vezetőknek az információk adásának formáját, módját jól meg kell választaniuk, ha azt a célt akarják elérni, hogy minden dolgozóhoz eljusson az információ. Ez azt jelenti, hogy a vállalatban belüli és a vállalatban kívüli nyíltság felé nemcsak az érdekességeket kell közölni, hanem a szavahihetőségüket is folyamatosan bizonyítaniuk kell. Az információnyújtás csak akkor lehet eredményes, ha az információk mondanak valamit. Ezért igen lényeges az információ tartalma, stílusa és nem utolsósorban a helyes időpontja. Az olyan informátor, aki csak banális dolgokat mond egy-egy tájékoztatón, nemcsak saját magát teszi kevésbé szavahihetővé, hanem a dolgozók hangulatát is tönkreteszi.

S. É.

A vezetőkről és a vezetésről

A manager (vezető) elnevezést ma mindenkire alkalmazzák az üzemszervezőtől a vezérigazgatóig. Vezetőnek hívják a szerelőszalag irányítóját, aki biztosítja, hogy az alkatrészek ne essenek szét és felmondást adhat egy munkásnak, ha nem felel meg a munkája, ugyanakkor a vezető kifejezést alkalmazzák egy 25 ezer dolgozó munkájáért, a cég hatékonyságáért felelős vezérigazgatóig.

Két nyilvánvaló igazságot már ismerünk:

1. Ugyanaz az ember ritkán lehet jó adminisztrátor és hatékony innovátor.

2. A „vezető” kifejezés legalább hat irányítói szintet takar és legalább tucatnyi különböző munkára jellemző egy cégen belül.

A vezetők legalább 50%-a véletlenül lesz vezető, másik 40%-a képességei szempontjából rossz munkaterületen működik, és csak 10%-a az, aki saját számításait is megtalálja.

A „manager” kifejezésbe belezsúfolják az összes tulajdonságot, a vezetéshez való hozzáértéstől a jó megjelenésig, a szervezeti szempontok azonban ritkán érvényesülnek. Általában ha megvizsgáljuk a kinevezések, jutalmazások módszereit, láthatjuk, hogy a magyar vállalatoknál ritkán kerülnek előtérbe a lázadó szelleműek. (Aki sokat bírálja a vezetést, nem kap dicséretet.)

A hivatali életben sajnos gyakran többet várunk el egy vezetőtől, mint amennyire egy ember képes lehet. Elvárjuk, hogy tudjon irányítani, motiválni, szervezni, adminisztrálni, vezetni, újítani, elemezni és még egy tucat dologhoz érten, és egyidejűleg végezze is el. Emellett természetesen a vezető állandóan beosztottai érdekei szerint cselekedjen. Az ilyen helyzetben nem csoda, ha naponta követnek el hibákat. Már többször megállapításra került, hogy jól át kell gondolni, hogy egy-egy dolgozó a képességeinek megfelelő munkát végzi-e. Fokozottan érvényes ez a vezetőkre. Még ma is szokás, hogy ha valaki jól dolgozik, azt elő kell léptetni, akkor is, ha számára nem megfelelő az a szint.

Gyakran nem látják be, hogy a vezetői munkák között különbség van, így minden pozíció más személyiséget kíván ahhoz, hogy hatékony legyen.

A magyar gazdaság mai helyzetében és a várható további nehézségek miatt az előzőekben leírtakat célszerű jobban átgondolni és az eddigi gyakorlatot esetleg megváltoztatni. Vállalatunknak ugyancsak figyelemmel kell kísérnie úgy a külföldi, mint a hazai irodalmakat, tapasztalatokat feltáró, elemző anyagokat ebben a témakörben is.

Nőknek: erről-arról

Párolt, pikáns, felfújt

Ha néha-néha megállok az újságospavilonok előtt, csakis a sütés-főzéssel kapcsolatos kiadványokra vadászok. Így akadtam rá a *Mester Kukta* címmel megjelent, inycsiklandó elkészítési utasításokat tartalmazó füzetre, melyben a „kész művek” szép kivitelű fényképei is szerepelnek. Ezeket sajnos nem tudjuk közreadni, de a recepteket igen.

Párolt csirke fehérbormártásban

Hozzávalók: egy kb. 1,5 kg-os csirke, 4 dkg vaj, 2,5 dl száraz fehérbor, kb. 0,6 dl olaj, 4 dkg sima liszt, kb. 0,6 dl tejszín, egy citrom leve, 2 tojás sárgája, 3 dkg vágott mandula, 2 hagyma, 3-4 ecetes uborka, 5 dkg sampinyon gomba, só, fehér bors, parmezán sajt a tálaláshoz.

Előkészítés: A csirke nyakát és szárnyát levágjuk (ezt leveshez felhasználhatjuk), a többi részét pedig négy részre vágjuk. A hagymát megtisztítjuk és finomra vágjuk; a gombát megmossuk, megtisztítjuk és vékony szeletekre vágjuk; az ecetes uborkát finomra vágjuk.

Elkészítés: A csirkegyedeket lisztbe forgatjuk és forró olajban aranybarnára sütjük; kivesszük és melegen tartjuk. A visszamaradt olajban megpirítjuk a hagymát; hozzáadjuk a gombát és az uborkát, s nem teljesen puhára pároljuk. Az „elősütött” csirkedarabokat tepsibe rakjuk, hozzáadjuk a gombát, a hagymát, az ecetes uborkát, a citromlét, megszórjuk a mandulával, meglocsoljuk a borral és előmelegített sütőben (170°C-on) kb. 25 percig készre pároljuk. Hogy a csirke ne száradjon ki, hanem szaftos maradjon, forró vajjal többször meglocsoljuk. A csirkedarabokat kivesszük, parmezán sajttal megszórjuk, erős felső lángon a sütőben rápirítjuk. A tejszínt 2 tojás sárgájával felverjük és a szafthoz keverjük; végül sóval és borssal fűszerezünk; ha szükséges, még egy kis citromlével ízesítjük. A csirkét rizi-bizire téve, a mártással leöntve tálaljuk. Italnak száraz fehérbort adjunk.

Pikáns keltál

(Egytálétel szalonnával és burgonyával)

Hozzávalók: 1 fej kelkáposzta, 1 közepes fej hagyma, 2 gerezd fokhagyma, 12 dkg kolozsvári szalonna, 2 evőkanál olaj, 2 evőkanál sima liszt, só, bors, majoránna, 2 burgonya, fél csomó petrezselyem, egy csipet köménymag, 1 liter kész marhahúsleves.

Előkészítés: A kelkáposztát félbevágjuk, a külső leveleit és a torzsáját eltávolítjuk; megmossuk, majd vékony csíkokra vágjuk. A hagymát és a fokhagymát meghámozzuk és apróra vágjuk. A szalonna bőrét levágjuk, a szalonnát kockára vágjuk. A burgonyát meghámozzuk, 1x1 cm-es kockákra vágjuk, majd hideg vízbe tesszük. A petrezselymet megmossuk és finomra vágjuk. A kelkáposztát forrásban levő sós vízbe tesszük, pár percig benne hagyjuk, majd szitán lecsepegtetjük.

Elkészítés: A szalonnát forró olajon megfuttatjuk, beletesszük a hagymát és a fokhagymát, rövid ideig együtt pirítjuk, a lisztet megszórjuk, kicsit tovább pirítjuk, majd a levessel felöntjük és majoránnával meg köménnyel fűszerezünk. Ezután hozzáadjuk a kelkáposztát és a burgonyát, majd az egészet kis lángon lassan főzzük. Végül sóval, borssal és petrezselyemmel ízesítjük és forrón tálaljuk ezt a pikáns zöldseges egytálételt.

Soproni felfújt

(Olcsó mákos édesség)

Hozzávalók: 25 dkg széles metélt, 9 dkg vaj, 10 dkg kristálycukor, egy teáskanál só, 0,5 liter tej, 4 tojás, egy csomag vaníliás cukor, 10 dkg darált mák, 1 dkg őrölt fahéj, 5 dkg mazsola, zsír és zsemlemorzsza a felfújtformához.

Előkészítés: A tésztát rövid darabokra törjük, a tejet a vaníliás cukorral és sóval felforraltjuk és ebben — nem túl nagy lángon és nem egészen letakarva — puhára főzzük a tésztát; levesszük a tűzről és kihűtjük. 4 dkg vajat 3 dkg kristálycukorral habosra keverünk, egyenként belekeverjük a tojássárgákat, majd az egészet összekeverjük a főtt tésztával; a tojások fehérjéből 3 dkg kristálycukorral kemény habot verünk és ezt is belekeverjük a tésztás masszába. Egy felfújtformát kizsírunk és zsemlemorzsával beszórnak.

Elkészítés: A tésztás massa felét az előkészített felfújtformába töltjük és egyenletesen megszórjuk a mákkal, a mazsolával és a fahéjjal összekevert 4 dkg kristálycukorral; 5 dkg felolvasztott vajjal meglocsoljuk és ráterítjük a tésztás massa másik felét; a tetejét elsimítjuk, s a felfújtat előmelegített sütőben 35-50 perc alatt szép aranybarnára sütjük; forrón felvágjuk és rögtön tálaljuk. Édesszájúaknak ajánlatos egy kis fahéjas cukorral meghinteni.

SPORT

Női labdarúgás

Fortuna FC Pécsi Dohánygyár

Régen adtunk hírt e lap hasábjain a vállalat női futballcsapatáról. Pedig volt esemény bőven. Mint az sokak által ismeretes, őszről a Nemzeti Bajnokságban szerepelnek, ahol az ország mindössze 11 női nagypályás klubja vívja csatáit a zöld gyepen. A hazában eléggé gyéren és szétszórtnan akad csak női nagypályás egyesület. A Dunántúlon Székesfehérvár után most a második (és talán nem utolsó) a Pécsi Dohánygyár és Pécs város színeit képviselő gárdánk. Ezenkívül Egerben, Debrecenben, Szolnokon, Gyulán van még vidéki csapat, a maradék öt pedig a fővárosban. Mondanom sem kell, hogy nem az érdeklődés és a játékkedv, hanem a szegényes anyagi lehetőségek miatt képviseli ilyen kevés csapat a Nemzeti Bajnokságot.

Évekkel ezelőtt egy másik pécsi társaság, a Sopiana Gépgyár gárdája (akik megnyerve a Magyar Ifjúság Kupát, Mexikóba is kijutottak) kacsingatott az NB „egyetlenre”, ám megfelelő szponzor hiányában álmaik nem válhattak valóra. Ezzel szemben a Dohánygyár csapata igazán szerencsésnek mondhatja magát, hiszen számukra biztosított az anyagi, a személyi és támogatói háttér elsősorban a gyár, de a város részéről is.

Múlt nyártól közel 20 fővel a PVSK Versey utcai pályáin edzenek és itt játsszák a hazai mérkőzéseket is. Az elmúlt szezon a bemutatkozás, tapasztalatszerzés időszaka volt. Bár a csapat, mint abszolút újonc, a tabella végén végzett, mégsem kellett szégyenkeznie. Három döntetlent ért el, ezek közül az egyiket a legerősebb vidéki csapattal, Egerral és ezzel már beleszólt az élmezőny alakulásába, mert az Eger a nem várt pontvesztés következtében lecsúszott az osztályozott játsszók közül. Gólarány tekintetében pedig négy csapatot is megelőztek.

Mindezek és a Labdarúgó Szövetség szak-

mai észrevételei azt bizonyították, van helye, jövője a pécsi gárdának az országos bajnokságban.

Ennek jegyében idén már január 4-től megkezdték az alapozó edzéseket (melyek hiánya az őszi fordulóban eléggé szembetűnő volt). Hetente két pályaedzéssel, szombatonként meccsi terepfutással, hosszú és rövid sprinterek sokaságával növelik állóképességüket, gyorsaságukat a játékosok.

A szakmai felkészülés csak az egyik oldala a március 10-én induló tavaszi fordulóra való előkészületeknek. Feltétele még a nemzeti bajnokságban való szereplésnek az önálló egyesületi működés. Ennek kereteit a január 10-én összeült közgyűlés határozta meg, melyen az alapítókön kívül részt vett mint meghívott vendég *Góliás Róbert*, a Budapesti Labdarúgó Szövetség elnöke, az MLSZ tagja, *Kovács János*, a Városi Sportszövetség munkatársa, *dr. Gábor József*, a gyár gazdasági igazgatóhelyettese, *Balogh Attiláné*, a szak-szervezet képviselője. Az alakuló ülésen a 19 fős alapító tagság elfogadta az alapszabályt, ezen belül döntött a névfelvételről, a működés szervezeti kereteiről, megválasztotta a vezetőséget, valamint megvitatta az egyesület 1990. évi költségvetését. Így 1990-től Fortuna FC Pécsi Dohánygyár néven szerepelnek. Az egyesületnek nincs egyetlen függetlenített tisztségviselője sem, a működési feladatokat többségében a sportolók látják el „társadalmi munkában”. (Jobb szót még nem találtunk ki rá.) Szerencsére van a hölgyek között pénzügyi szakértő, egészségügyes, futballbíró, szervező. Az elnöki tisztre *Irimi Sándor* igazgatót kérték fel és választották meg. Az elnökség többi tagja a sportolók közül került ki.

A költségvetés bevételeit a tagok befizetései, a Dohánygyár és más gazdasági egysé-

gek támogatásai képezik, melyek összege összesen nem tesz ki 450 ezer forintot. Itt időzzünk el pár gondolat erejéig az anyagiaknál. Ebben a bérinséges időszakban joggal kérdezhetik és kérdezik is sokan, miért áldoznak a gazdálkodó egységek, közöttük a Dohánygyár a sportra? A jogos kérdésre egy kérdés válaszol. Ki áldozzon? Az állam a másfél magyarországnyi adóssága mellett vagy talán azok a bérből élő nem élsportolók, akik éppen olyan megélhetési gondokkal küszködnek, mint az ország átlagfiatalasága? Jó lenne követni a nyugati mintát, ahol a sportegyesületek a tagdíjkból tartják fenn magukat, ám nálunk ebben a skizofrén gazdasági helyzetben erre a tagok teljes fizetése is kevés lenne. Meggyőződésem, hogy aki sportot támogat, az egészség mellett voksol, jó befektetést csinál, mert csökkenti a várható egészségügyi és szociális kiadásokat azzal, hogy hozzájárul az egészséges fizikumú és szellemű munkaerő utánpótlásához.

Az egyesület köszönetet mond a Dohánygyár vezetésének és valamennyi dolgozójának az anyagi és erkölcsi támogatásért. Cserébe a gyár nevének reklámozásán túl a sportolói mindent elkövetnek annak érdekében, hogy jó szórakozást, igazi sportélményt nyújtsanak azoknak, akik megtisztelik figyelmükkel a mérkőzéseiket.

A tavaszi forduló első két hazai mérkőzésének várható időpontja:

Március 10-én kb. 14 óra, vendégcsapat a László Kórház

Március 24-én kb. 14 óra, vendégcsapat Szolnok.

Szűts Rózsa,
a Fortuna FC Pécsi Dohánygyár
ügyvezető elnöke

A minőségről és a reklamációkról

Szinte naponta vagyunk tanúi a különböző áremelkedéseket bejelentő híreknek és tapasztalunk olyanokat is, amelyekről semmiféle előzetes híradás nem szól.

Ez a folyamat a mi termékeinket sem kerülte el, a cigaretták ára is emelkedett. Az ajánlott áraknál általában csak magasabb árért tudnak a fogyasztók vásárolni a kereskedőknél. Ilyen körülmények között még az eddigieknél is nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a minőségnek, hiszen a több pénzért nem másat kap a fogyasztó, mint eddig, de joggal kérheti számon, hogy legalább az áru minősége ne csökkenjen.

Jóleső érzéssel, de korántsem megelégedetten számolhatunk be arról, hogy 1989. évben hét esetben érkezett hozzánk reklamáció s ez az 1988. évi 9 esethez képest némi csökkenést mutat. A reklamációk közül egy nem a cigaretta minőségére vonatkozott, s a hibát is a kereskedő követte el. Az történt ugyanis, hogy az általunk bemutatásra szánt és kizárólag filterrúd tartalmú csomagot adták el a fogyasztónak cigaretta gyanánt. A vállalat illetékes vezetői megtették a szükséges intézkedést, hogy a jövőben ilyen eset még véletlenül se fordulhasson elő.

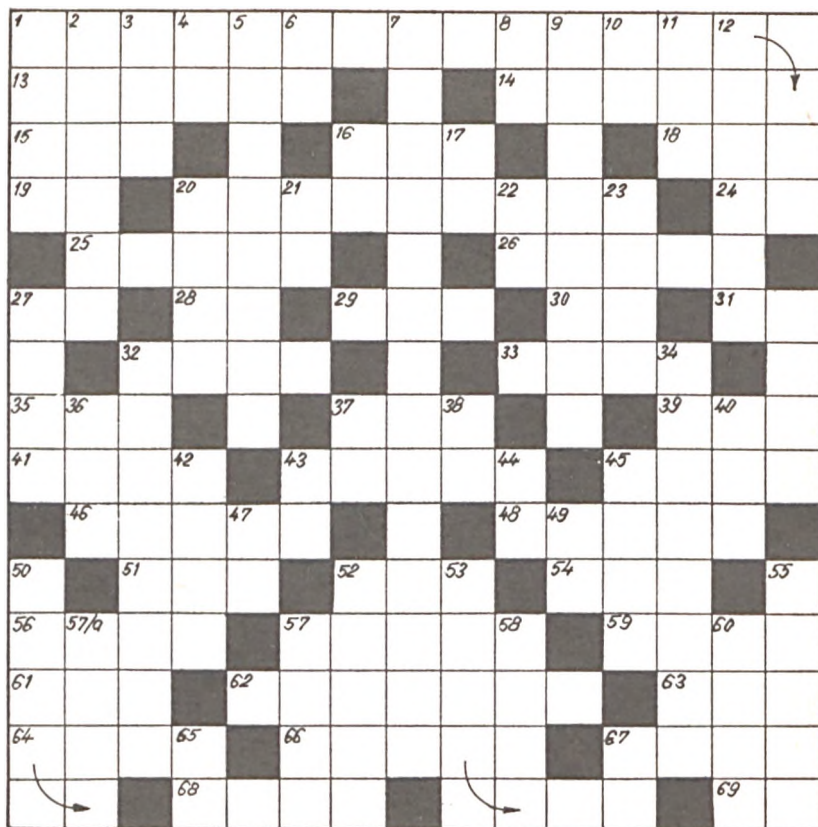
A többi reklamáció csomagban belüli hiányt, nagyméretű kocsányt, szétvált füstszűrőt, nedves cigarettát tesz szövé. Ez utóbbi esetben nem pontosíthatók a csomagban belüli nedvesség keletkezésének körülményei. Abból, hogy a vonatkozó tétel gyári minőségellenőrzési bizonylatai szabványos értékeket mutatnak, arra lehet következtetni, hogy a nedvesedést a kereskedelmi egységben történő helytelen tárolás okozta. Természetesen a fogyasztók észrevételeire minden esetben megtörtént a szükséges kivizsgálás, s ennek megállapításait közöltük írásbeli válaszukban.

Mint az elmúlt évek során, tavaly is kaptunk egyéb jellegű leveleket. Volt, aki új termékeinkről kért információt, s volt olyan is, aki dicsérőleg nyilatkozott vállalatunk termékeiről. Nem is tagadjuk, hogy jólestek a dicsérő szavak.

Fejezzük be azzal, hogy idén sincs kiemelt feladatunk annál, mint hogy cigarettáinkat olyan minőségben állítsuk elő, hogy a fogyasztók elégedettségét kivívjuk.

S. E.

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. Megfejtés. *Délkelet-ázsiai szigetvilág* (zárt betűk: U D E). 13. Szellel. 14. Bódit. 15. Eredeti. 16. Olasz egyes. 18. Német női név. 19. Betűsor kezdete. 20. Arab női név. 24. A. A. A. 25. Tarisznya. 26. Budai városrész. 27. Játékvezető testület. 28. Közterület. 29. Menyasszony. 30. Szolmizációs hang. 31. Előadó. 32. Ne arra. 33. Zubog. 35. Létezik. 37. Bírósági ügy. 39. Elektromos kapcsoló. 41. Idegen férfinév. 43. Üvegedény. 45. Község Pest mellett. 46. Francia férfinév. 48. Fázik. 51. Velős mássalhangzók! 52. Orca. 54. Az abc része. 56. Kolorádó magánhangzói. 57. Tanok. 59. Női név. 61. R R L. 62. Ítélok. 63. Becézett női név. 64. Neretva némán! 66. Helyére tesz (fordítva). 67. Porcióz. 68. Zár. 69. Ugyanaz (röv.).

FÜGGŐLEGES: 1. Idegen tagadás. 2. Kristályos alkohol. 3. Humoros bemondás. 4. Ókori város. 5. *A vízsz. 1. tagja* (megfejtés). 6. Z. T. 7. Belgrád. 8. Arzén vegyjele. 9. Orosz atomfizikus volt. 10. Fonetikus mássalhangzó. 11. Becézett női név. 12. Francia ci-

garetta. 16. Francia egyes. 17. Országos alapítvány. 20. Kék szfn. 21. Mint a 24. sz. 22. Egymást követő betűk. 23. Spanyol. 27. *Megfejtés, a vízsz. 1. tagja*. 32. Fásult. 34. Lázadó. 36. Épületszárny. 37. Olasz folyó. 38. Hejerdahl hajója. 40. Az összeadás jele. 42. Előtag: fából való. 43. Például. 44. Azonosak. 45. Patinás kávéház. 47. Fonetikus mássalhangzó. 49. Indulatszó. 50. *Megfejtés (a vízsz. 1. tagja)*. 52. Idegen női név (ford.). 53. *Megfejtés (a vízsz. 1. tagja)*. 55. Női név. 57/a. Majdnem megorrol. 57. É. I. K. U. 58. Rekobencia része. 60. Kevert zebu. 65. V. C. 67. A csodák csodája.

Beküldendő a vízszintes 1. és függőleges 5., 27., 50. és 53. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki. Előző havi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „Nem szeretnénk bele egy nőbe, ha tudnánk, hogy holnap újra látjuk.” Könyvjutalmat nyert Szabó Piroska, Pécs.

A keresztrejtvényt
Takács László készítette.

Március 2-11. között kerül megrendezésre a Stockholmi Magyar Hetek. A kiállításon vállalatunk a Technoimpex Külkereskedelmi Rt-vel közösen vesz részt. Előzetesen piacfelmérést végeztünk arról, hogy milyen érdeklődésre szá-

HÍREK

míthat Svédországban a vállalat által szabadalmaztatott C-vitaminos filterkombináció. Előzetesen több cég jelezte érdeklődését (kereskedelmi és dohányipari cégek), így bizha-

tunk abban, hogy az igényes skandináv piac elérhető lett a Pécsi Dohánygyár számára.

A hagyományos MÉTE bál 1990. február 24-én a Hotel Pannónia éttermében kerül megrendezésre.